

Aan de minister van Economische Zaken
De heer drs. D.S. Beljaarts
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Onze referentie

MvH/RvZ/PS/Is/ATR3739/2025-U036

Uw referentie

Datum

13 maart 2025

Onderwerp

Wijziging Rijsoctrooiwet i.v.m. de modernisering van het octrooisysteem

Geachte heer Beljaarts,

Op 20 februari 2025 heeft het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) het concept van de *Wijziging Rijsoctrooiwet in verband met de modernisering van het octrooisysteem* ter advisering ontvangen. De adviestermijn loopt tot 20 maart 2025.

Inhoud van het voorstel

Het huidige rijsoctrooi wordt ongetoetst verleend; ongeacht of het voldoet aan de criteria van nieuwheid, inventiviteit en industriële toepasbaarheid. De aanvrager ontvangt wel een eerste indicatie van de nieuwheid en inventiviteit. Een verleend octrooi geeft nu beperkte zekerheid. Het is uiteindelijk de civiele rechter die in het kader van een geschil inhoudelijk oordeelt of een octrooi op een uitvinding geldig is. Een octrooiaanvraag wordt in de toekomst door het Octrooi-centrum Nederland (OCNL) meteen getoetst op de wettelijke criteria waaronder met name nieuwheid, inventiviteit en industriële toepasbaarheid. Op basis van het oordeel van OCNL over de octrooiwaardigheid van de uitvinding verleent OCNL het octrooi wel of niet.

De belangrijkste andere wijzigingen houden in:

- Bezwaar maken tegen de geldigheid van een Nederlands octrooi wordt laagdrempeliger. En bestuursrechtelijke en civielrechtelijke geschillen over octrooien komen niet meer bij verschillende rechters terecht.
- Het wordt mogelijk gemaakt om internationale octrooiaanvragen tegen beperkte kosten direct voort te zetten als nationale octrooiaanvraag in het koninkrijk.
- Onnodig verval van recht (bijvoorbeeld door vormgebreken) wordt zoveel mogelijk voorkomen. Dat kan bijvoorbeeld via de mogelijkheid om een verzoek tot verdere behandeling in te dienen.
- De werkingssfeer van de wet wordt uitgebreid naar de Exclusieve Economische Zone (EEZ).

Contact:

Postbus 16228
2500 BE DEN HAAG

Bezoekadres: Rijnstraat 50
2515 XP DEN HAAG

info@atr-regeldruk.nl
www.adviescollegeregeldruk.nl

Tel: 070-310 86 66

- De houder van een exclusieve licentie krijgt automatisch de bevoegdheid om zelfstandig op te treden tegen inbreuk (net als de octrooihouder), tenzij anders afgesproken.

Toetsingskader

ATR beoordeelt de regeldrukgevolgen aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nuloptie (nut en noodzaak): is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

1. *Nut en noodzaak*

Het college stelt vast dat het nut en de noodzaak voor het overgaan op het meteen toetsen na aanvraag in de toelichting goed wordt onderbouwd met een verwijzing naar de evaluatieresultaten, de consultaties van marktpartijen, en een vergelijking met octrooisystemen in andere landen. De overgang in 1995 naar een systeem van het verlenen van ongetoetste octrooien was destijds gemotiveerd met de verwachting dat steeds meer Europese octrooien verleend zouden worden en steeds minder rijsoctrooien. In die situatie was het ondoelmatig om veel kennis en mankracht in stand te houden om alle octrooiaanvragen meteen te toetsen. Deze verwachting is niet uitgekomen en de evaluatie wijst uit dat de onzekerheid over de mate waarin een octrooi daadwerkelijk bescherming biedt een groot nadeel is. Het geconsulteerde bedrijfsleven (inclusief het MKB) neemt de hogere kosten voor lief in geval dat octrooiaanvragen meteen getoetst worden en wel direct de gewenste bescherming bieden.

Ook de andere wijzigingen worden gebaseerd op de aanbevelingen uit de evaluatie van de huidige rijsoctrooiwet en het raadplegen van stakeholders. Daarbij zijn sommige aanbevelingen of suggesties niet gehonoreerd vanwege de bezwaren die daaraan kleven.

2. *Minder belastende alternatieven*

De toelichting maakt duidelijk dat bijvoorbeeld is overwogen om de vertaaleisen verder te versoepelen. Een deel van het geraadpleegde bedrijfsleven maakte bezwaar daartegen, omdat de begrijpelijkheid voor derden van octrooien van buitenlandse bedrijven dan in het geding zou komen. Een ander voorbeeld betreft het matigen van de proceskosten bijvoorbeeld bij inbreuken op of bezwaren tegen beslissingen met betrekking tot het verlenen van octrooien. Omdat inmiddels in de rechtspraak met indicatietarieven wordt gewerkt (waar alleen in uitzonderingssituaties van afgeweken mag worden) heeft dat ook een matigende werking en heeft de regering besloten eerst dat effect af te wachten.

Het college ziet geen andere mogelijk minder belastende alternatieven.

3. *Werkbaarheid*

De toelichting verduidelijkt dat in de evaluatie met diverse stakeholders werd gesproken. Daarna werd in 2020 een beleidsnota met mogelijke wijzigingen via een internetconsultatie voorgelegd aan alle partijen om daarop te reageren. Om enkele onderwerpen uit de beleidsnota uit te diepen organiseerden het ministerie van EZK en OCNL in dat jaar een viertal Webinars. En tenslotte

werd een MKB-toets gehouden om de werkbaarheid van de voorgestelde wijzigingen voor het MKB te checken.

Verder wordt OCNL de taak gegeven om niet alleen voorlichting te verschaffen over octrooien, maar over alle IE-rechten. Daarmee voorziet OCNL in integrale voorlichting over intellectuele eigendomsrechten (IE) en verwijst, waar nodig, voor specifieke informatie (anders dan over octrooien) door naar de andere partners op dit terrein. Deze uitbreiding in voorlichtingstaken heeft als reden dat integrale voorlichting over de verschillende IE-rechten vanuit het perspectief van de ondernemer het meest effectief is.

Het college concludeert dat er voldoende aandacht is besteed aan de werkbaarheid van de voorgestelde wetswijzigingen.

4. *Gevolgen regeldruk*

Uit de toelichting blijkt dat zowel positieve als negatieve regeldrukeffecten optreden door de wetswijziging. De structurele regeldruk zal per saldo afnemen met € 0,8 miljoen van € 5,0 miljoen naar € 4,2 miljoen per jaar.

Het aantal aanvragen zal naar verwachting dalen van 3.100 per jaar naar 2.300 per jaar, omdat er minder octrooiaanvragen zullen worden ingediend die weinig kans van slagen hebben. De kosten voor een bedrijf per aanvraag (circa € 1.600,-) veranderen niet, maar er zijn wel beperkte meerkosten doordat meer bezwaren worden verwacht en doordat bedrijven in sommige gevallen gevraagd zullen worden om aanvullende informatie te verstrekken of hun octrooiaanvraag aan te passen. Deze gevolgen zijn door middel van twee scenario's in kaart gebracht. De kosten voor de uitvoeringsorganisatie OCNL zullen wel toenemen, maar dat valt buiten de regeldrukdefinitie.

De regeldrukparagraaf vermeldt ook dat de uurtarieven van octrooigemachtigden in de praktijk hoger zullen liggen dan het gebruikte tarief in het Handboek Meting Regeldrukkosten voor hoogopgeleid personeel (€ 54,- per uur). Er is kennelijk geen betrouwbare schatting te vinden van het werkelijke gemiddelde tarief in deze sector. Omdat dit relatief lage tarief zowel is gebruikt voor de regeldrukberekening in de huidige situatie als die in de toekomst, is de vertekening in de netto daling van € 0,8 miljoen per jaar beperkt.

Dictum

Gelet op bovengenoemde bevindingen is het eindoordeel ten aanzien van dit voorstel:

Indienen / vaststellen.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris